

I

(Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

DIREKTIIVIT

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2010/64/EU,

annettu 20 päivänä lokakuuta 2010,

oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan b alakohdan,

ottavat huomioon Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Viron tasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Italian tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Unkarin tasavallan, Itävallan tasavallan, Portugalin tasavallan, Romanian, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan aloitteen ⁽¹⁾,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Unioni on asettanut itselleen tavoitteeksi vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen ylläpitämisen ja kehittämisen. Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmien ja erityisesti niiden 33 kohdan mukaan tuomioiden ja oikeusviranomaisten muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen olisi oltava unionin oikeudellisen yhteistyön peruskivi yksityisoikeudellisissa asioissa ja rikosasioissa, koska tehostettu vastavuoroisen tunnustaminen ja tarvittava lainsäädännön lähentäminen helpottaisivat toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä sekä yksilön oikeuksille annettavaa oikeussuojaa.

⁽¹⁾ EUVL C 69, 18.3.2010, s. 1.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 16 päivänä kesäkuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 7 päivänä lokakuuta 2010.

(2) Neuvosto hyväksyi 29 päivänä marraskuuta 2000 Tampereen päätelmien mukaisesti toimenpideohjelman, jolla toteutetaan rikosasioissa annettujen päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate ⁽³⁾. Ohjelman johdannossa todetaan, että vastavuoroisen tunnustamisen avulla ”on voitava lisätä sekä jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä että henkilöiden oikeuksien suojaa”.

(3) Rikosasioissa annettavien päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttaminen edellyttää, että jäsenvaltiot luottavat toistensa rikosoikeudellisiin järjestelmiin. Vastavuoroisen tunnustamisen laajuus riippuu läheisesti useista näkökohdista, joihin kuuluvat epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden oikeuksien turvaamisjärjestelyt ja sellaisten yhteisten vähimmäissäätöjen määrittely, jotka ovat välttämättömiä, jotta voidaan helpottaa vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista.

(4) Rikosasioissa annettavien päätösten vastavuoroisen tunnustaminen voi toteutua tehokkaasti ainoastaan luottamuksen ilmapiirissä, jossa sekä oikeusviranomaiset että muut rikosprosessiin osallistuvat toimijat katsovat, että muiden jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten päätökset ovat samanarvoisia kuin omassa jäsenvaltiossa annetut päätökset; kyse ei ole pelkästään luottamuksesta toisten jäsenvaltioiden sääntöihin, vaan myös luottamuksesta siihen, että näitä sääntöjä sovelletaan oikein.

(5) Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevan Euroopan yleissopimuksen, jäljempänä ’Euroopan ihmisoikeussopimus’, 6 artiklassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, 47 artiklassa vahvistetaan oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Perusoikeuskirjan 48 artiklan 2 kohdassa taataan oikeus puolustukseen. Tässä direktiivissä noudetaan kyseisiä oikeuksia, ja se olisi pantava täytäntöön niiden mukaisesti.

⁽³⁾ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 10.

- (6) Vaikka kaikki jäsenvaltiot ovat Euroopan ihmisoikeussopimuksen osapuolia, kokemus on osoittanut, että tämä yksistään ei aina merkitse riittävää luottamusta muiden jäsenvaltioiden rikosoikeudellisiin järjestelmiin.
- (7) Keskinäisen luottamuksen parantaminen edellyttää Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklaan kirjattujen oikeuksien ja suojatoimien yhdenmukaisempaa täytäntöönpanoa. Se myös edellyttää Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja perusoikeuskirjassa vahvistettujen vähimmäisvaatimusten kehittämistä pidemmälle unionissa tämän direktiivin ja muiden toimenpiteiden avulla.
- (8) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 82 artiklan 2 kohdassa määrätään jäsenvaltioissa sovellettavien sellaisten vähimmäissääntöjen säätämisestä, joilla voidaan helpottaa tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroista tunnustamista sekä poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rajatylittävissä rikosasioissa. Sen 82 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan b alakohdassa viitataan ”yksilön oikeuksiin rikosasioiden käsittelyssä” eräänä alueena, jolla voidaan säätää vähimmäissääntöjä.
- (9) Yhteisten vähimmäisvaatimusten on määrä lisätä luottamusta kaikkien jäsenvaltioiden rikosoikeusjärjestelmiin, minkä puolestaan olisi johdettava tehokkaampaan oikeudelliseen yhteistyöhön keskinäisen luottamuksen ilmapiirissä. Tällaiset yhteiset vähimmäissäännöt olisi otettava käyttöön rikosoikeudellisia menettelyjä koskevan tulkauksen ja käännosten alalla.
- (10) Neuvosto antoi 30 päivänä marraskuuta 2009 päätöslauselman etenemissuunnitelmasta epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden prosessuaalisten oikeuksien vahvistamiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä⁽¹⁾. Etenemissuunnitelmassa kehoitettiin noudattamaan asteittaista lähestymistapaa ja vaadittiin hyväksymään toimenpiteitä, jotka koskevat oikeutta käännoksiin ja tulkaukseen (toimenpide A), tietojen antamista oikeuksista ja syyteistä (toimenpide B), oikeutta oikeudelliseen neuvontaan ja oikeusapuun (toimenpide C), yhteydenpito-oikeutta sukulaisiin, työnantajiin ja konsuliviranomaisiin (toimenpide D) sekä erityisiä suojatoimia haavoittuvassa asemassa olevien epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden osalta (toimenpide E).
- (11) Eurooppa-neuvosto ilmaisi 10 päivänä joulukuuta 2009 hyväksytyssä Tukholman ohjelmassa pitävänsä etenemissuunnitelmaa myönteisenä ja sisällytti sen osaksi Tukholman ohjelmaa (2.4 kohta). Eurooppa-neuvosto korosti, että etenemissuunnitelma ei ole luonteeltaan poissulkeva, ja kehotti komissiota tarkastelemaan epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden prosessuaalisten vähimmäisoikeuksien muita elementtejä ja arvioimaan, olisiko paremman yhteistyön edistämiseksi kyseisellä alalla tarkasteltava muita kysymyksiä, kuten syyttömyysolettamaa.
- (12) Tässä direktiivissä käsitellään etenemissuunnitelman toimenpidettä A. Tässä direktiivissä säädetään tulkaukseen ja käännoksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä sovellettavista yhteisistä vähimmäissäännöistä jäsenvaltioiden keskinäisen luottamuksen parantamiseksi.
- (13) Tässä direktiivissä otetaan huomioon 8 päivänä heinäkuuta 2009 annettu komission ehdotus neuvoston puitepäätökseksi oikeudesta tulkaukseen ja käännoksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä sekä 9 päivänä maaliskuuta 2010 annettu komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi oikeudesta tulkaukseen ja käännoksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä.
- (14) Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa, siten kuin sitä on tulkittu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä, määrätään niiden henkilöiden oikeudesta tulkaukseen ja käännoksiin, jotka eivät puhu tai ymmärrä oikeudenkäynnissä käytettävää kieltä. Tällä direktiivillä helpotetaan tämän oikeuden soveltamista käytännössä. Tätä varten tällä direktiivillä on tarkoitus varmistaa epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden oikeus saada tulkkausta ja käännoksiä rikosoikeudellisissa menettelyissä, jotta varmistetaan heidän oikeutensa oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.
- (15) Tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia olisi sovellettava myös välttämättöminä liittämistoimenpiteinä eurooppalaisen pidätysmääräyksen⁽²⁾ täytäntöönpanoon tässä direktiivissä asetetuissa rajoissa. Täytäntöönpanojäsenvaltioiden olisi tarjottava tulkkausta ja käännoksiä sellaisia pidätysmääräyksen kohteina olevia henkilöitä varten, jotka eivät puhu tai ymmärrä menettelyssä käytettävää kieltä, ja vastattava niistä aiheutuvista kustannuksista.
- (16) Joissakin jäsenvaltioissa jokin muu viranomainen kuin tuomioistuin, jolla on toimivalta rikosasioissa, määrää rangaistuksen suhteellisen vähäisistä rikkomuksista. Asia voi olla näin esimerkiksi liikenne rikkomusten osalta, joita tapahtuu runsaasti ja jotka saatetaan havaita liikenteenvalvonnan johdosta. Tällaisissa tilanteissa olisi kohtuutonta edellyttää, että toimivaltainen viranomainen takaa kaikki tämän direktiivin mukaiset oikeudet. Kun jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään, että tällainen viranomainen määrää rangaistuksen vähäisistä rikkomuksista, ja rangaistuksen määräämisestä on mahdollista valittaa tuomioistuimeen, jolla on toimivalta rikosasioissa, tätä direktiiviä olisi näin ollen sovellettava ainoastaan kyseisessä tuomioistuimessa tällaisen valituksen johdosta käytävään menettelyyn.

⁽¹⁾ EUVL C 295, 4.12.2009, s. 1.

⁽²⁾ Neuvoston puitepäätös 2002/584/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä (EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1).

- (17) Tällä direktiivillä olisi varmistettava, että tarjolla on makсутonta ja asianmukaista kielellistä apua, jonka ansiosta sellaiset epäillyt tai syytetyt henkilöt, jotka eivät puhu tai ymmärrä rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä, voisivat käyttää täysimääräisesti oikeuttaan puolustukseen ja jonka avulla turvataan menettelyn oikeudenmukaisuus.
- (18) Epäillyille tai syytetyille henkilöille olisi tarjottava tulkkausta viipymättä. Mikäli kuitenkin aikaa kuluu jonkin verran ennen kuin tulkkausta on saatavilla, tämän ei pitäisi merkitä sitä, että tulkkauksen tarjoamista viipymättä koskevaa vaatimusta rikotaan, kunhan kyse on olosuhteisiin nähden kohtuullisesta ajasta.
- (19) Epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden ja heidän oikeusavustajansa välinen viestintä olisi tulkattava tämän direktiivin mukaisesti. Epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden olisi muun muassa pystyttävä selittämään oma tulkintansa tapahtuneesta oikeusavustajalleen, ilmoittamaan lausunnot, joista he ovat eri mieltä, ja kertomaan oikeusavustajalleen kaikki tosiseikat, joita olisi käytettävä heidän puolustuksessaan.
- (20) Puolustuksen valmistelun yhteydessä epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden ja heidän oikeusavustajansa välinen viestintä, joka liittyy suoraan menettelyn kuluessa suoritettavaan kuulusteluun tai kuulemiseen tai valituksen tekemiseen tai muuhun menettelylliseen vaatimukseen, kuten esimerkiksi hakemukseen takuista vastaan vapauttamisesta, olisi tulkattava silloin, kun se on välttämätöntä menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi.
- (21) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että käytössä on menettely tai mekanismi, jolla selvitetään, puhuvatko ja ymmärtävätkö epäillyt tai syytetyt henkilöt rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä ja tarvitsevatko he tulkin apua. Tällainen menettely tai mekanismi edellyttää, että toimivaltaiset viranomaiset toteavat asianmukaisesti, mukaan lukien kyseessä olevia epäiltyjä tai syytettyjä henkilöitä kuulemalla, puhuvatko ja ymmärtävätkö nämä rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä ja tarvitsevatko nämä tulkin apua.
- (22) Tämän direktiivin mukaiset tulkkaukset ja käännökset olisi tarjottava epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden äidinkiellällä tai jollakin muulla kielellä, jota he puhuvat tai ymmärtävät, jotta he kykenevät käyttämään täysimääräisesti oikeuttaan puolustukseen ja jotta turvataan menettelyn oikeudenmukaisuus.
- (23) Tässä direktiivissä säädetyn, tulkkausta ja käännöksiä koskevan oikeuden kunnioittaminen ei saisi vaikuttaa muihin, kansallisessa lainsäädännössä vahvistettuihin prosuaalisiin oikeuksiin.
- (24) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tarjottavan tulkkauksen ja käännösten laatua voidaan valvoa, kun toimivaltaisille viranomaisille on yksittäistapauksessa huomautettu siitä.
- (25) Epäillyillä tai syytetyillä henkilöillä tai eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon kohteena olevilla henkilöillä olisi oltava oikeus riitauttaa toteamus, jonka mukaan tulkkausta ei tarvita, kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti. Kyseiseen oikeuteen ei sisälly jäsenvaltioiden velvollisuutta tarjota erillinen mekanismi tai valitusmenettely, jossa kyseinen toteamus voidaan riitauttaa, eikä se saa vaikuttaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoon sovellettaviin määräaikoihin.
- (26) Jos tulkkauksen laadun katsotaan olevan riittämätön oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden varmistamisen kannalta, toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava vaihtaa tehtävään nimetty tulkki.
- (27) Velvollisuus huolehtia epäillyistä tai syytetyistä henkilöistä, jotka ovat mahdollisesti heikossa asemassa erityisesti minkä hyvänsä sellaisen fyysisen vammauksen vuoksi, joka vaikuttaa heidän kykyynsä viestiä tehokkaasti, on edellytys lainkäytön oikeudenmukaisuudelle. Syyttäjiä, lainvalvontaviranomaisten ja oikeusviranomaisten olisi sen vuoksi varmistettava, että tällaiset henkilöt voivat tosiasiallisesti käyttää tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia, esimerkiksi ottamalla huomioon mahdollisen haavoittuvuuden, joka vaikuttaa heidän kykyynsä seurata menettelyä ja tehdä itsensä ymmärretyiksi, ja toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että nämä oikeudet taataan.
- (28) Kun etätulkkaukseen käytetään videoneuvottelua, toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava turvautua välineisiin, joita kehitellään Euroopan sähköisen oikeuden yhteydessä (esimerkiksi tiedot tuomioistuinten, joissa on laitteet tai käyttöohjeet videoneuvottelua varten).
- (29) Tätä direktiiviä olisi arvioitava saatujen käytännön kokemusten perusteella. Direktiiviä olisi tarvittaessa tarkistettava siinä säädettyjen suoja-toimenpiteiden tehostamiseksi.

- (30) Menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaaminen edellyttää, että keskeiset asiakirjat tai ainakin tällaisten asiakirjojen olennaiset kohdat käännetään epäiltyjä tai syytettyjä henkilöitä varten tämän direktiivin mukaisesti. Tiettyjä asiakirjoja olisi aina pidettävä tässä tarkoituksessa keskeisinä, minkä vuoksi ne olisi käännettävä, kuten mahdolliset henkilön vapaudenmenetyksestä tehdyt päätökset, syytteet ja tuomiot. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on omasta aloitteestaan tai epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden taikka näiden oikeusavustajan pyynnöstä päätettävä, mitkä muut asiakirjat ovat menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamisen kannalta keskeisiä ja mitkä olisi näin ollen myös käännettävä.
- (31) Jäsenvaltioiden olisi helpotettava mahdollisuutta käyttää juridisen alan kääntäjien ja tulkkien kansallisia tietokantoja, jos tällaisia tietokantoja on olemassa. Tässä yhteydessä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota nykyisten tietokantojen sisältämien tietojen saatavuuteen sähköisen oikeuden portaalien kautta, kuten 27 päivänä marraskuuta 2008 julkaistussa Euroopan sähköisen oikeuden monivuotisessa toimintaohjelmassa 2009–2013⁽¹⁾ suunnitelmaan.
- (32) Tässä direktiivissä olisi säädettävä vähimmäissäännöistä. Jäsenvaltioiden olisi voitava laajentaa tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia korkeatasoisemman suojan tarjoamiseksi myös tilanteissa, joita ei tässä direktiivissä suoraan käsitellä. Suojan taso ei saisi koskaan olla Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tai perusoikeuskirjassa vahvistettua tasoa heikompi, siten kuin niitä tulkitaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tai Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä.
- (33) Tämän direktiivin säännöksiä, jotka vastaavat Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tai perusoikeuskirjassa taattuja oikeuksia, olisi tulkittava ja ne olisi pantava täytäntöön johdonmukaisesti näiden oikeuksien kanssa, siten kuin niitä tulkitaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja Euroopan unionin tuomioistuimen asiaankuuluvassa oikeuskäytännössä.
- (34) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli yhteisten vähimmäissääntöjen vahvistamista, vaan se voidaan sen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- (35) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.
- (36) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Sisältö ja soveltamisala

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat oikeutta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä sekä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevissa menettelyissä.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua oikeutta sovelletaan henkilöihin siitä lähtien, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet heille virallisella ilmoituksella tai muulla tavoin tiedon siitä, että heitä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen saakka kun menettely on saatettu päätökseen, mikä tarkoittaa sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, ovatko he syyllistyneet rikokseen, tarvittaessa tuomitseminen ja mahdollisen muutoksenhaun ratkaiseminen mukaan lukien.
3. Kun jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään, että jokin muu viranomainen kuin tuomioistuin, jolla on toimivalta rikosasioissa, määrää rangaistuksen vähäisistä rikkomuksista, ja tällaisen rangaistuksen määräämisestä on mahdollista valittaa tällaiseen tuomioistuimeen, tätä direktiiviä sovelletaan ainoastaan kyseisessä tuomioistuimessa tällaisen valituksen johdosta käytävään menettelyyn.

⁽¹⁾ EUVL C 75, 31.3.2009, s. 1.

4. Tämä direktiivi ei rajoita niiden kansallisten säännösten soveltamista, jotka koskevat oikeusavustajan läsnäoloa rikosoikeudellisen menettelyn eri vaiheissa, eikä se myöskään rajoita niiden kansallisten säännösten soveltamista, jotka koskevat epäillyn tai syytetyn henkilön oikeutta tutustua rikosoikeudellisen menettelyn asiakirjoihin.

2 artikla

Oikeus tulkkaukseen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyille tai syytetyille henkilöille, jotka eivät puhu tai ymmärrä kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä, tarjotaan viipymättä mahdollisuus tulkkaukseen tutkinta- ja oikeusviranomaisten suorittamien rikosoikeudellisten menettelyjen kuluessa, mukaan lukien poliisikuulusteluissa, kaikissa oikeuden istunnoissa ja tarvittavissa välikäsittelyissä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että silloin, kun se on välttämätöntä menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi, tulkkausta tarjotaan epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden ja heidän oikeusavustajansa väliseen viestintään, joka liittyy suoraan menettelyn kuluessa suoritettavaan kuulusteluun tai kuulemiseen tai valituksen tekemiseen tai muuhun menettelylliseen vääntämiseen.

3. Edellä olevan 1 ja 2 kohdan mukaiseen oikeuteen tulkkaukseen sisältyy kuulo- tai puhevaikeuksista kärsiville henkilöille annettava asianmukainen apu.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytössä on menettely tai mekanismi, jolla selvitetään, puhuvatko ja ymmärtävätkö epäillyt tai syytetyt henkilöt rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä ja tarvitsevatko he tulkin apua.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyillä tai syytetyillä henkilöillä on kansallisen lainsäädännön mukaisten menettelyjen mukaisesti oikeus riitauttaa ratkaisu, jonka mukaan tulkkausta ei tarvita, ja, kun tulkkausta on tarjottu, mahdollisuus valittaa siitä, että tulkkauksen laatu ei ole riittävä menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi.

6. Tarvittaessa voidaan käyttää videoneuvottelun taikka puhelimen tai Internetin kaltaista viestintäteknologiaa, jollei tulkin fyysinen läsnäolo ole välttämätöntä menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi.

7. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevien menettelyjen osalta täytäntöönpanojäsenvaltion on var-

mistettava, että sen toimivaltaiset viranomaiset tarjoavat tällaisten menettelyjen kohteena oleville henkilöille, jotka eivät puhu tai ymmärrä menettelyssä käytettävää kieltä, mahdollisuuden saada tulkkaus tämän artiklan mukaisesti.

8. Tämän artiklan mukaisesti tarjottavan tulkkauksen on oltava riittävän laadukasta, jotta sen avulla voidaan turvata menettelyn oikeudenmukaisuus erityisesti varmistamalla, että epäillyt tai syytetyt henkilöt tuntevat heitä vastaan vireillä olevan asian ja kykenevät käyttämään oikeuttaan puolustukseen.

3 artikla

Oikeus saada keskeiset asiakirjat käännettyiksi

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyille tai syytetyille henkilöille, jotka eivät ymmärrä kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä käytettävää kieltä, toimitetaan kohtuullisessa ajassa kaikkien sellaisten asiakirjojen kirjallinen käännös, jotka ovat keskeisiä sen varmistamisen kannalta, että he kykenevät käyttämään oikeuttaan puolustukseen ja että menettelyn oikeudenmukaisuus turvataan.

2. Keskeisiin asiakirjoihin kuuluvat mahdolliset henkilön vapaudenmenetystä koskevat päätökset, syytteet ja tuomiot.

3. Toimivaltaisten viranomaisten on kussakin yksittäistapauksessa päätettävä, onko jokin muu asiakirja keskeinen. Epäillyt tai syytetyt henkilöt tai heidän oikeusavustajansa voivat esittää tätä koskevan perustellun pyynnön.

4. Keskeisten asiakirjojen sellaisia kohtia, jotka eivät ole merkityksellisiä sen kannalta, että epäillyt tai syytetyt henkilöt tuntevat heitä vastaan vireillä olevan asian, ei tarvitse kääntää.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyillä tai syytetyillä henkilöillä on kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti oikeus riitauttaa ratkaisu, jonka mukaan asiakirjojen tai niiden kohtien käännöksiä ei tarvita, ja, jos käännöksiä on tarjottu, mahdollisuus valittaa siitä, että käännösten laatu ei ole riittävä menettelyn oikeudenmukaisuuden turvaamiseksi.

6. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevien menettelyjen osalta täytäntöönpanojäsenvaltion on varmistettava, että sen toimivaltaiset viranomaiset toimittavat tällaisten menettelyjen kohteena olevalle henkilölle, joka ei ymmärrä kieltä, jolla eurooppalainen pidätysmääräys on laadittu tai jolle se on käännetty pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimesta, kirjallisen käännöksen kyseisestä asiakirjasta.

7. Poikkeuksena 1, 2, 3 ja 6 kohdassa vahvistettuihin yleisiin sääntöihin kirjallisen käännöksen sijasta voidaan antaa suullinen käännös tai suullinen yhteenvedo keskeisistä asiakirjoista edellyttäen, ettei tällainen suullinen käännös tai suullinen yhteenvedo loukkaa menettelyn oikeudenmukaisuutta.

8. Tässä artiklassa tarkoitettujen asiakirjojen käännöstä koskevasta oikeudesta luopumiseen on sovellettava vaatimuksia siitä, että epäillyt tai syytetyt henkilöt ovat saaneet etukäteen oikeudellista neuvontaa tai että he ovat muuten täysin selvillä käännöstä koskevasta oikeudesta luopumisen seurauksista, sekä siitä, että luopuminen kyseisestä oikeudesta on yksiselitteistä ja vapaaehtoista.

9. Tämän artiklan mukaisesti tarjottavien käännösten on oltava riittävän laadukkaita, jotta niiden avulla voidaan turvata menettelyn oikeudenmukaisuus erityisesti varmistamalla, että epäillyt tai syytetyt henkilöt tuntevat heitä vastaan vireillä olevan asian ja kykenevät käyttämään oikeuttaan puolustukseen.

4 artikla

Tulkkaus- ja käännöskustannukset

Jäsenvaltioiden on riippumatta siitä, miten menettely päättyy, vastattava 2 ja 3 artiklan soveltamisesta aiheutuvista tulkkaus- ja käännöskustannuksista.

5 artikla

Tulkkauksen ja käännösten laatu

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava konkreettisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tarjotun tulkkauksen ja toimitettujen käännösten laatu vastaa 2 artiklan 8 kohdassa ja 3 artiklan 9 kohdassa edellytettyä tasoa.

2. Tulkkauksen ja käännösten laadun ja tehokkaan saatavuuden edistämiseksi jäsenvaltioiden on pyrittävä perustamaan tarvittavan pätevyden omaavien itsenäisten kääntäjien ja tulkkien rekisteri tai rekisterit. Kun tällainen rekisteri tai tällaiset rekisterit on perustettu, ne on tarvittaessa asetettava oikeusavustajien ja toimivaltaisten viranomaisten saataville.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tulkkien ja kääntäjien edellytetään noudattavan tämän direktiivin mukaisesti tarjottavassa tulkkauksessa ja toimitettavissa käännöksissä luottamuksellisuutta.

6 artikla

Koulutus

Jäsenvaltioiden on pyydettävä tuomareiden, syyttäjien ja rikosoikeudellisissa menettelyissä mukana olevien oikeusalan työtekijöiden koulutuksesta vastaavia tahoja kiinnittämään erityistä huomiota tulkkin välityksellä tapahtuvan viestinnän erityispiirteisiin tehokkaan viestinnän varmistamiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta tuomioistuinten riippumattomuutta ja eri tapoja, joilla oikeuslaitokset ovat järjestäytyneet unionissa.

7 artikla

Tietojen tallentaminen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun tutkinta- tai oikeusviranomainen on kuulustellut tai kuullut epäiltyä tai syytettyä henkilöä tulkin avustuksella 2 artiklan mukaisesti, kun keskeisten asiakirjojen suullinen käännös tai suullinen yhteenvedo on annettu kyseisen viranomaisen läsnä ollessa 3 artiklan 7 kohdan mukaisesti tai kun henkilö on luopunut oikeudesta käännökseen 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti, tiedot näistä tapahtumista tallennetaan kyseessä olevan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

8 artikla

Suojan tason säilyttäminen

Tämän direktiivin säännösten ei ole katsottava rajoittavan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevassa Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, muissa asiaa koskevissa kansainvälisen oikeuden säännöksissä tai tätä direktiiviä korkeatasoisemman suojan tarjoavassa jäsenvaltion lainsäädännössä turvattuja oikeuksia tai menettelyllisiä takeita eikä poikkeavan niistä.

9 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 27 päivänä lokakuuta 2013.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava nämä säädökset kirjallisina komissiolle.

3. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

10 artikla

Kertomus

Komissio toimittaa viimeistään 27 päivänä lokakuuta 2014 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tämän direktiivin noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet, ja esitetään tarvittaessa uusia säädösehdotuksia.

11 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

*12 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa 20 päivänä lokakuuta 2010.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

J. BUZEK

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

O. CHASTEL
